

การเปรียบเทียบความได้เปรียบในการส่งออกทุเรียนไปประเทศจีน
ระหว่างประเทศไทยกับประเทศเวียดนาม

Comparing the export opportunities of durian to China
between Thailand and Vietnam

อมรสุดา เชื้อสุวรรณ (Amornsuda Chuasuwan)¹
ภิญญาพัชญ์ สอนสุวิทย์ (Phinyaphat Sornsuwit)²
นิรันดร์รัตน์ ทัพพันธ์ดี (Nirunrat Tappandee)³
เฌอร์มารินทร์ วัฒนชะธนิษฐกุล (Chermarin wattanathanitkul)^{4*}
อรอนงค์ ศรีมูลทา (Onanong Srimuntha)⁵
ณัฐธิดา รักษาพล (Nattida Raksapol)⁶
อิสราพร บุญชู (Issrapon Boonchu)⁷
อัชดิน เสืออุดม (Aussadin Sueudom)⁸

บทคัดย่อ

¹ หลักสูตรธุรกิจระหว่างประเทศ วิทยาลัยบริหารธุรกิจนวัตกรรมและการบัญชี มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต (International Business program College of innovative business and accountancy Dhurakij Pundit University) Email Amornsuda.chn@dpu.ac.th

² หลักสูตรธุรกิจระหว่างประเทศ วิทยาลัยบริหารธุรกิจนวัตกรรมและการบัญชี มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต (International Business program College of innovative business and accountancy Dhurakij Pundit University) Email 630101070036@dpu.ac.th

³ หลักสูตรธุรกิจระหว่างประเทศ วิทยาลัยบริหารธุรกิจนวัตกรรมและการบัญชี มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต (International Business program College of innovative business and accountancy Dhurakij Pundit University) Email 630101070052@dpu.ac.th

⁴ หลักสูตรธุรกิจระหว่างประเทศ วิทยาลัยบริหารธุรกิจนวัตกรรมและการบัญชี มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต (International Business program College of innovative business and accountancy Dhurakij Pundit University) Email 630101070055@dpu.ac.th

⁵ หลักสูตรธุรกิจระหว่างประเทศ วิทยาลัยบริหารธุรกิจนวัตกรรมและการบัญชี มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต (International Business program College of innovative business and accountancy Dhurakij Pundit University) Email 630101070057@dpu.ac.th

⁶ หลักสูตรธุรกิจระหว่างประเทศ วิทยาลัยบริหารธุรกิจนวัตกรรมและการบัญชี มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต (International Business program College of innovative business and accountancy Dhurakij Pundit University) Email 630101070058@dpu.ac.th

⁷ หลักสูตรธุรกิจระหว่างประเทศ วิทยาลัยบริหารธุรกิจนวัตกรรมและการบัญชี มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต (International Business program College of innovative business and accountancy Dhurakij Pundit University) Email 630101070062@dpu.ac.th

⁸ หลักสูตรธุรกิจระหว่างประเทศ วิทยาลัยบริหารธุรกิจนวัตกรรมและการบัญชี มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต (International Business program College of innovative business and accountancy Dhurakij Pundit University) Email 620101070061@dpu.ac.th

* Corresponding e-mail: 630101070055@dpu.ac.th

การวิจัยนี้เป็นการเปรียบเทียบความได้เปรียบในการส่งออกทุเรียนไปประเทศจีนระหว่างประเทศไทยกับประเทศเวียดนามมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาแนวความคิดและวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องทางทฤษฎีความได้เปรียบเชิงแข่งขันระหว่างประเทศโดยใช้ระบบเพชร (Diamond model) ซึ่งครอบคลุมปัจจัยทั้ง 4 ด้าน ได้แก่ สภาพะปัจจัยการผลิตในประเทศ อุปสงค์ภายในประเทศ อุตสาหกรรมที่เกี่ยวข้องและสนับสนุนกัน และทำเลที่ตั้งของประเทศ เพื่อวิเคราะห์ข้อมูลความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบการส่งออกทุเรียนไปประเทศจีน เปรียบเทียบระหว่างประเทศไทยกับประเทศเวียดนาม โดยข้อมูลที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ได้ทำการเก็บรวบรวมเอกสาร และบทความงานวิจัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนข้อมูลที่ได้จากหน่วยงานต่าง ๆ และมีวิธีการวิเคราะห์เชิงพรรณนา (Descriptive Method) และนำผลลัพธ์ที่ได้มาเปรียบเทียบความได้เปรียบกัน ผลการศึกษาพบว่า ประเทศไทยมีความได้เปรียบประเทศเวียดนามคือ มีการส่งออกทุเรียนไปจีนมากกว่า 10 ปี จึงทำให้แรงงานมีความเชี่ยวชาญและมีประสบการณ์สูง ในขณะที่ประเทศเวียดนามเพิ่งสามารถส่งออกทุเรียนอย่างเป็นทางการได้เพียง 1 ปี จึงทำให้แรงงานขาดความรู้และไม่ค่อยมีประสบการณ์ในธุรกิจทุเรียน ประเทศไทยปลูกทุเรียนได้มากถึง 937,607 ไร่ แต่เวียดนามสามารถปลูกได้เพียง 672,000 ไร่ ประเทศไทยมีอุณหภูมิเฉลี่ย 18-38 องศาเซลเซียสตลอดทั้งปี ในขณะที่เวียดนามมีอุณหภูมิ 38 องศาเซลเซียสเฉพาะเดือนพฤษภาคมถึงกันยายนเท่านั้น ความต้องการบริโภคทุเรียนของไทยมีแนวโน้มเพิ่มขึ้น 39.96% ซึ่งถ้าเทียบกับเวียดนามจะเพิ่มขึ้นเพียง 10-15% ประเทศไทยมีการนำเทคโนโลยี smart sensors และระบบ lots มาใช้เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการผลิตทุเรียน แต่ประเทศเวียดนามยังไม่มีเทคโนโลยีที่เกี่ยวข้องกับการผลิต

คำสำคัญ : การส่งออกทุเรียนไปจีน ทฤษฎีความได้เปรียบเชิงแข่งขันระหว่างประเทศโดยใช้ระบบเพชร ประเทศไทย ประเทศเวียดนาม

Abstract

This research aims to compare the competitiveness in exporting durians to China between Thailand and Vietnam. The study explores the theories and literature related to the Diamond Model, covering all four aspects: factor conditions within the country, domestic demand conditions, related and supporting industries, and the country's location. It analyzes the comparative advantage by comparing the export of durians to China between Thailand and Vietnam. The data for this study was collected from various documents and research articles, as well as information from different organizations. The analysis method employed was a Descriptive Method. The study's results reveal that Thailand has a comparative advantage over Vietnam in terms of exporting durians to China. This is due to Thailand having more than 10 years of experience and expertise in durian exports, while Vietnam has only officially been able to export durians for one year, resulting in a lack of knowledge and experience in the durian business. Thailand has a significant advantage with 937,607 acres of durian cultivation compared to Vietnam's 672,000 acres. Additionally, Thailand enjoys an average temperature of 18-38 degrees Celsius throughout the year, while Vietnam's temperature reaches 38 degrees Celsius only from May to September. Thailand's durian consumption has been on the rise by 39.96%, compared to Vietnam's increase of only 10-15%. Thailand also utilizes smart sensors and lot systems

to enhance efficiency in durian production, whereas Vietnam lacks similar technologies related to durian cultivation.

Keywords: Durian export to China, Diamond Model of Competitiveness, Thailand, Vietnam

1. บทนำ

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของงานวิจัย

ทุเรียนเป็นไม้ผลยืนต้นขนาดใหญ่ เจริญเติบโตและให้ผลผลิตได้ดีในเขตที่มีสภาพอากาศร้อนชื้น มีกลิ่นและรสชาติ เฉพาะ ได้รับการขนานนามว่าเป็น “ราชาผลไม้” (king of fruits) (Wanida,2015) โดยทุเรียนเป็นสินค้าที่ได้รับความนิยมมากในประเทศจีนเนื่องจากมีรสชาติที่หอม หวาน มัน ถูกปากคนจีนโดยเฉพาะทุเรียนหมอนทองที่ได้รับความนิยมในรับประทานมากที่สุดในประเทศ โดยประเทศไทยเป็นผู้ส่งออกทุเรียนอันดับ 1 ไปยังประเทศจีน (Ministry of Agriculture and Cooperatives, 2022) ด้วยยอดการส่งออก 3.49 พันล้านดอลลาร์สหรัฐ (Thairat,2023) ประเทศจีนเป็นตลาดสินค้าอาหารที่ใหญ่ที่สุดในโลกประกอบด้วยมีจำนวนประชากรใหญ่เป็นอันดับที่ 2 ของโลก (Thai PBS, 2022) ประเทศจีนจึงมีการพัฒนาเศรษฐกิจเป็นไปอย่างต่อเนื่องมั่นคงและรวดเร็ว จนสามารถเป็นประเทศที่มีเศรษฐกิจใหญ่อันดับ 2 ของโลก (Royal Thai Embassy in Beijing , 2022)

ในปัจจุบันผู้บริโภคชาวจีนมีแนวโน้มในความต้องการผลไม้ไทยเพิ่มขึ้นจากจำนวนประชากรที่เพิ่มมากขึ้นและพฤติกรรมผู้บริโภคอาหารที่เปลี่ยนแปลงไปตามระดับรายได้ที่สูงขึ้น ทำให้ชาวจีนนิยมสินค้าที่มาจากต่างประเทศและสินค้าที่มีคุณภาพ ปัจจุบันมีหลายประเทศที่เข้ามาเป็นคู่แข่งในการส่งออกทุเรียนไปประเทศจีนกับประเทศไทยและเริ่มทำการผลิตทุเรียนส่งไปยังประเทศจีนมากขึ้น อาทิเช่น เวียดนาม มาเลเซีย เป็นต้นโดยประเทศที่สามารถส่งออกทุเรียนเป็นอันดับสองต่อจากประเทศไทยคือประเทศเวียดนาม (Ministry of Agriculture and Cooperatives, 2022) โดยที่ประเทศเวียดนามส่งออกทุเรียนไปยังประเทศจีนที่มูลค่า 835 ล้านดอลลาร์สหรัฐ (Thairat,2023) เนื่องจากมีลักษณะภูมิประเทศ การเกษตร ที่คล้ายกันทำให้สามารถผลิตทุเรียนออกมาได้มีคุณภาพใกล้เคียงกัน ซึ่งเป็นที่น่าศึกษาอย่างยิ่งเนื่องจากประเทศเวียดนามได้เข้าร่วมเป็นสมาชิกอาเซียนเหมือนกันกับประเทศไทยและยังมีชายแดนติดกับประเทศจีน อีกทั้งประเทศเวียดนามเพิ่งเริ่มส่งออกทุเรียนเมื่อเดือนกรกฎาคม ปี 2565 (Global Times,2023)แต่เริ่มมีปริมาณและมูลค่าการส่งออกที่สามารถแข่งขันกับไทยได้

ด้วยการปลูกทุเรียนในประเทศเวียดนาม มีการพัฒนามากยิ่งขึ้นและมีราคาทุเรียนที่ถูกกว่าประเทศไทย อาจทำให้มีการส่งออกทุเรียนไปประเทศจีนสูงขึ้นด้วย ทำให้ประเทศเวียดนามเป็นคู่แข่งทางการค้าที่สำคัญของประเทศไทยในการส่งออกทุเรียนไปยังประเทศจีน อย่างไรก็ตามด้วยสภาพอากาศของประเทศเวียดนามที่ไม่ได้ร้อนตลอดทั้งปี ส่งผลให้คุณภาพและรสชาติของทุเรียนยังไม่ดีเท่าที่ควร ในขณะที่ประเทศไทยมีปริมาณน้ำฝนและอุณหภูมิที่เหมาะสมต่อการปลูกทุเรียนที่เป็นพืชเมืองร้อนตลอดทั้งปี ซึ่งเป็นที่ต้องการของผู้บริโภคชาวจีน เนื่องจากทุเรียนมีแคลอรีสูงที่สร้างความอบอุ่นแก่ร่างกายในฤดูหนาว (Kusuma, 2016) จึงเป็นที่น่าสนใจในการศึกษาความได้เปรียบในการส่งออกทุเรียนไปยังประเทศจีนเปรียบเทียบระหว่างประเทศไทยและประเทศเวียดนาม ว่าในปัจจุบันประเทศไทยได้เปรียบในการส่งออกทุเรียนไปประเทศจีน โดยศึกษาจากทฤษฎีความได้เปรียบเชิงแข่งขันระบบเพชร (Diamond model) ซึ่งเป็นตัวแบบที่สามารถศึกษาถึงปัจจัยแวดล้อม 4 องค์ประกอบ ที่ส่งผลต่อความได้เปรียบในการแข่งขันโดยรวมของชาติในการส่งออก

ทุเรียนไปยังประเทศจีนของประเทศไทยเปรียบเทียบกับประเทศเวียดนาม นอกจากนี้ยังมีอีก 2 ปัจจัย ที่มีความสัมพันธ์กับปัจจัยแวดล้อมทั้ง 4 ด้าน คือ รัฐบาล และโอกาส ซึ่งสามารถส่งผลกระทบต่อทั้งในแง่บวกหรือแง่ลบต่อความสามารถในการแข่งขันของประเทศ

1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาแนวความคิดทางทฤษฎีความได้เปรียบเชิงแข่งขันระหว่างประเทศโดยใช้ระบบเพชร (Diamond model) และวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องในการส่งออกทุเรียนระหว่างประเทศไทยและประเทศเวียดนามไปประเทศจีน

2. เพื่อวิเคราะห์ข้อมูลความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบในการส่งออกทุเรียนไปประเทศจีนเปรียบเทียบกับประเทศไทยกับประเทศเวียดนามจากการใช้ทฤษฎีความได้เปรียบเชิงแข่งขันระหว่างประเทศโดยใช้ระบบเพชร (Diamond model)

1.3 ขอบเขตของการวิจัย

ในการศึกษาความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบในการส่งออกทุเรียนไปประเทศจีนระหว่างประเทศไทยและประเทศเวียดนาม โดยศึกษาจากข้อมูลทุติยภูมิที่ได้เก็บรวบรวมจากแหล่งข้อมูลต่างๆ และพิจารณาเปรียบเทียบความได้เปรียบในการส่งออกทุเรียนไปประเทศจีนของประเทศไทยและประเทศเวียดนาม โดยใช้ข้อมูล ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2555 – 2566 เป็นระยะเวลา 10 ปี ย้อนหลัง

2. แนวคิดทฤษฎี

2.1 ทฤษฎีความได้เปรียบเชิงแข่งขันระหว่างประเทศ

ในการวิเคราะห์ความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบมีจุดมุ่งหมายในการวิเคราะห์เรื่องรูปแบบการผลิตการค้าระหว่างประเทศ และความสามารถในการแข่งขันของแต่ละอุตสาหกรรม ดังนั้นระดับความสามารถทางการแข่งขันจะเป็นไปตามรูปแบบของความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบ เพราะนอกจากปัจจัยทางด้านราคาแล้วยังมีปัจจัยที่มีใช้ราคาเป็นตัวกำหนดที่สำคัญด้วย เช่น ความอุดมสมบูรณ์ของทรัพยากร ระดับของการพัฒนาด้านเทคโนโลยีการผลิต รูปแบบการแข่งขันของอุตสาหกรรมในประเทศ รวมทั้งนโยบายของรัฐบาลและการประสานงานของเอกชน สิ่งเหล่านี้มีบทบาทที่สำคัญในการเสริมสร้างระดับความสามารถในการแข่งขัน การวิเคราะห์ดังกล่าวสามารถอาศัยระบบเพชรที่เสนอโดย Michael E. Porter ในปี ค.ศ. 1980 ซึ่งได้วิเคราะห์ปัจจัยแวดล้อม 4 ด้านที่มีผลกระทบต่อการเพิ่มผลผลิตของบริษัทได้แก่

(1) สภาวะปัจจัยการผลิตในประเทศ (Factor Conditions) คือ ปัจจัยการผลิตของประเทศที่ก่อให้เกิดความได้เปรียบ ได้แก่ ทรัพยากรมนุษย์ ทรัพยากรธรรมชาติ ทรัพยากรด้านความรู้ และทรัพยากรอื่น ๆ

(2) อุปสงค์ภายในประเทศ (Demand Conditions) คือ เงื่อนไขด้านความต้องการของตลาด ได้แก่ ทักษะคิดและรสนิยมของผู้บริโภค ระดับความต้องการของผู้บริโภค ลักษณะและโครงสร้างการแบ่งส่วนการตลาด

(3) อุตสาหกรรมที่เกี่ยวข้องและสนับสนุนกัน (Related and Supporting Industries) คือ อุตสาหกรรมที่เกี่ยวข้องและอุตสาหกรรมสนับสนุน เพื่อส่งเสริมความได้เปรียบในการแข่งขัน ได้แก่ คุณภาพและระดับความร่วมมือของกิจกรรมต่างๆ ในห่วงโซ่อุปทาน

(4) โครงสร้างบริษัทและสภาพการแข่งขันของประเทศ (Firm Strategy, Structure and Rivalry) คือ กลยุทธ์องค์กร โครงสร้างและการแข่งขัน ที่บริษัทเป็นผู้กำหนดขึ้นมา ซึ่งสนับสนุนให้เกิดข้อได้เปรียบทางการแข่งขันของประเทศ ได้แก่ เป้าหมาย กลยุทธ์การจัดการในด้านต่าง ๆ

โดยความสัมพันธ์ของปัจจัยแวดล้อมทั้ง 4 ด้านจะมีผลสนับสนุนซึ่งกันและกัน นอกจากนี้มีปัจจัยเสริมอีก 2 ปัจจัย อันได้แก่ บทบาทภาครัฐ (Government) ซึ่งเป็นผลกระทบจากนโยบายของรัฐบาลในด้านต่างๆ และโอกาสทางธุรกิจ (Chance) ซึ่งเป็นเหตุสุดวิสัยหรือการเปลี่ยนแปลงที่ไม่ได้คาดการณ์ล่วงหน้าหรือเหนือการควบคุม ปัจจัยเหล่านี้ล้วนมีความสัมพันธ์ซึ่งกันและกัน และประกอบเข้าเป็นระบบเดียวกันที่เรียกว่า “ระบบเพชร” (Diamond Model)

2.2 วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการส่งออกทุเรียนสดไปประเทศจีน พบว่า การส่งออกทุเรียนของไทยได้ขยายตัวเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว เนื่องมาจากความต้องการการบริโภคทุเรียนในตลาดการค้าระหว่างประเทศ โดยเฉพาะจากตลาดนำเข้าของจีนที่เพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว ส่งผลต่อการปรับตัวของราคาทุเรียนทั้งในตลาดส่งออกและตลาดภายในประเทศของไทย ราคาที่ปรับตัวสูงขึ้นได้สร้างแรงจูงใจต่อการขยายพื้นที่การเพาะปลูกและผลผลิตทั้งในประเทศไทยและในต่างประเทศ (Charu,2020)

2.2.1 สภาวะปัจจัยการผลิตทุเรียนในประเทศไทย ทุเรียนถือเป็นผลไม้ที่มีความสำคัญต่อภาคการเกษตรของไทย โดยสร้างรายได้มากเป็นอันดับที่ 2 ในสินค้ากลุ่มไม้ผลรองจากมะม่วง จากข้อมูลคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (สศช.) พบว่าในปี 2560 มูลค่าผลผลิตของทุเรียนอยู่ที่ 3,963.1 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 23.7 ของมูลค่าผลผลิตกลุ่มไม้ผล สูงเป็นอันดับที่ 2 รองจากมะม่วง โดยการขยายตัวเฉลี่ยของมูลค่าทุเรียนในช่วง 5 ปีที่ผ่านมาพบว่าเพิ่มขึ้นถึงร้อยละ 21.2 ต่อปี สะท้อนถึงราคาที่เพิ่มขึ้นสอดคล้องกับกระแสนิยมบริโภคทุเรียนที่เติบโตขึ้นจากในและนอกประเทศในช่วงที่ผ่านมา (Bank of Thailand,2017)

2.2.2 อุปสงค์ภายในประเทศ ขนาดของอุปสงค์ในประเทศมีความสำคัญ เนื่องจากถ้าเป็นตลาดใหญ่จะมีโอกาสสูงกว่าตลาดเล็กที่จะลดต้นทุนต่อหน่วยที่เกิดจากการผลิตครั้งละมากๆ (Economics of scale) หรือที่จะลดต้นทุนต่อหน่วยที่เกิดจากการสะสมความชำนาญที่ได้จากการผลิตหลายๆ ครั้ง แต่ขนาดของอุปสงค์ในประเทศอาจไม่สำคัญในบางกรณี ถ้าประเทศเล็กที่อุปสงค์ในประเทศมีขนาดเล็กไปด้วยสามารถเพิ่มขนาดของอุปสงค์ด้วยการส่งออก จึงจะช่วยส่งเสริมให้เกิดข้อได้เปรียบด้านการแข่งขันของประเทศแต่อย่างไรก็ตามถ้าประเทศขาดซึ่งลักษณะที่ดีของอุปสงค์ในประเทศก็จะไม่ช่วยส่งเสริมให้เกิดข้อได้เปรียบด้านการแข่งขันถึงแม้ว่าจะเป็นตลาดใหญ่ก็ตาม (Sirinapa,2012)

2.2.3 อุตสาหกรรมที่เกี่ยวข้องและสนับสนุนกัน การพัฒนาและปรับปรุงสภาพดินและพื้นที่การปลูกเป็นสิ่งสำคัญในการเพิ่มผลผลิตและคุณภาพของทุเรียน การให้ความรู้และการฝึกอบรมเกษตรกรเป็นสิ่งสำคัญเพื่อให้เกษตรกรสามารถใช้เทคนิคการเพาะปลูกที่ถูกต้องและการจัดการพื้นที่การผลิตให้เหมาะสม จนไปถึงการส่งออกและสามารถรับรองการแปรรูปและบรรจุภัณฑ์เพื่อเพิ่มมูลค่าในขั้นตอนหลายๆขั้นตอนของโภชนาการทุเรียน การส่งเสริมการเชื่อมโยงระหว่างการผลิตและตลาดเป็นสิ่งสำคัญในการสร้างรายได้และสร้างความมั่นคงในอุตสาหกรรมทุเรียนเวียดนาม การสร้างความร่วมมือระหว่างภาครัฐและเอกชนเพื่อส่งเสริมการส่งออกทุเรียนเป็นวิธีที่ดีในการพัฒนาอุตสาหกรรมทุเรียนในเวียดนามให้เติบโตและมั่นคงยั่งยืนขึ้นในอนาคต (Nhandan, 2023)

2.2.4 ท่าเลที่ตั้งของประเทศ ประเทศไทยเป็นประเทศที่ใหญ่ที่สุดเป็นอันดับที่ 50 ของโลก มีเนื้อที่ 513,120 ตารางกิโลเมตร ตั้งอยู่ในกลางภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ (WHA industrial development,2020) ประเทศ

เวียดนามตั้งอยู่ทางทิศตะวันออกเฉียงของภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ทิศเหนือติดกับจีน ทิศตะวันตกติดกับลาว ทิศตะวันตกเฉียงใต้ติดกับกัมพูชา ทิศตะวันออกติดกับทะเลจีนใต้และอ่าวตังเกี๋ย ทิศใต้ติดกับอ่าวไทย(Thaibiz Vietnam, 2016)

3. วิธีดำเนินการวิจัย

3.1 การเก็บรวบรวมข้อมูล

ข้อมูลที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ได้ทำการเก็บรวบรวมเอกสาร รายงานการศึกษา และบทความงานวิจัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องตลอดจนข้อมูลที่ได้จากหน่วยงานต่าง ๆ ทั้งส่วนของภาครัฐบาลและเอกชน เช่น กระทรวงพาณิชย์ กรมการส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศ กรมศุลกากร เป็นต้น รวมทั้งเอกสารเผยแพร่และบทความต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการส่งออกทุเรียนไปประเทศจีนและวิเคราะห์ข้อมูลทุติยภูมิ ศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับทฤษฎีความได้เปรียบเชิงแข่งขันระหว่างประเทศโดยใช้ระบบเพชร (Diamond model) เก็บข้อมูลจากงานวิจัย รายงานทางวิชาการและข้อมูลทางอินเทอร์เน็ตเพื่อช่วยในการวิเคราะห์

3.2 วิธีกรวิเคราะห์

ในการวิเคราะห์ข้อมูลได้ใช้วิธีการวิเคราะห์เชิงพรรณนา (Descriptive Method) ซึ่งเป็นการวิเคราะห์ขั้นพื้นฐาน ที่ทำให้เห็นภาพรวมของข้อมูล และความสัมพันธ์ระหว่างข้อมูล ช่วยอธิบายว่าเกิดอะไรขึ้นบ้างในช่วงที่ผ่านมา และนำผลลัพธ์ที่ได้มาเปรียบเทียบความได้เปรียบในการส่งออกทุเรียนสดไปประเทศจีนระหว่างประเทศไทยและประเทศเวียดนาม เป็นการวิเคราะห์ขั้นพื้นฐานที่ทำให้เห็นภาพรวมของข้อมูลและความสัมพันธ์ระหว่างข้อมูล

4. สรุปผลการวิจัย

การนำทฤษฎีความได้เปรียบเชิงแข่งขันระหว่างประเทศโดยใช้ระบบเพชร (Diamond Model) ของ Michael E. Porter มาวิเคราะห์ในการหาความได้เปรียบเชิงเปรียบเทียบ ซึ่งประกอบไปด้วยปัจจัยพื้นฐาน 4 ปัจจัย และปัจจัยเสริมอีก 2 ปัจจัย

4.1 ปัจจัยพื้นฐาน

4.1.1. สภาวะปัจจัยการผลิตในประเทศ (Factor Conditions)

ประเทศไทย

ทรัพยากรมนุษย์ แรงงานไทยมีความเชี่ยวชาญมีประสบการณ์การสูงในการตัดทุเรียน การถ่วงถอดความรู้กันมาอย่างยาวนาน การวางแผนการทำงานที่เป็นระบบทำให้การทำงานง่ายขึ้นและรวดเร็ว แรงงานจะมีความชำนาญเป็นอย่างมาก เพราะประเทศไทยมีการปลูกทุเรียนมาตั้งแต่สมัยอยุธยา(Enclopedia for Youth Volume 24)และส่งออกมายาวนาน แต่ละสวนจะต้องใช้ระยะเวลาประมาณ 15 วันในการเก็บเกี่ยวผลผลิต (Thai PBS,2022) จำนวนแรงงานในประเทศไทยคือ 40.30 ล้านคน แบ่งเป็นแรงงานภาคการเกษตรจำนวน 12 ล้านคน โดยแรงงานหลักมีอายุต่ำกว่า 35 ปี (Investment Promotion Office,2022)

ทรัพยากรธรรมชาติ ประเทศไทยมีพื้นที่เพาะปลูกทุเรียนทั่วประเทศรวม 937,607 ไร่ มีเนื้อและให้ผล 724,730 ไร่ มีผลผลิตรวม 1,017,097 ตัน ผลผลิตเฉลี่ย 1,403 กิโลกรัมต่อไร่ โดยทุเรียนในประเทศไทยมีมากกว่า 200 สายพันธุ์ (Ministry Of Commerce,2020) ทุเรียนสามารถเติบโตและให้ผลผลิตได้ดีในเขตที่มีสภาพอากาศร้อนชื้น

อุณหภูมิที่เหมาะสม ประมาณ 25-30 องศาเซลเซียส ความชื้นสัมพัทธ์ในอากาศ 75-85% ดินมีค่าความเป็นกรดเป็นด่าง (pH) ประมาณ 5.5 ถึง 6.5 ซึ่งประเทศไทยประเทศไทยตั้งอยู่ในเขตร้อนใกล้เส้นศูนย์สูตร ทำให้ภูมิอากาศของประเทศไทยมีลักษณะเป็นแบบร้อนชื้น ทั่วประเทศมีอุณหภูมิเฉลี่ยระหว่าง 18 - 38 องศาเซลเซียส (Suwansak, 2012)

ทรัพยากรด้านความรู้ ประเทศไทยมีเทคโนโลยีที่ใช้ในธุรกิจทุเรียน อาทิเช่น

1. อุปกรณ์รับลูกทุเรียน ซึ่งเป็นอุปกรณ์ที่ออกแบบเพื่อลดการเกิดอุบัติเหตุในการรับลูกทุเรียน ลดค่าใช้จ่ายในการจ้างแรงงาน และยกระดับในการพัฒนาการทำทุเรียนให้ดีขึ้นเพื่อการส่งออก โดยมีคุณสมบัติ สามารถรับทุเรียนได้หลายผลอย่างต่อเนื่อง สามารถรับลูกทุเรียนที่มีขนาดใหญ่รับน้ำหนักได้เยอะและมีอย่างมีประสิทธิภาพ (Vocational Technology,2023)

2. Smart Sensors และระบบ IoTs เป็นเทคโนโลยีที่เพิ่มประสิทธิภาพการผลิตทุเรียน เพิ่มศักยภาพการแข่งขันของทุเรียนไทย ยกกระดับกระบวนการผลิตทุเรียน ลดต้นทุนการผลิตเพิ่มปริมาณและคุณภาพผลผลิตโดยสามารถใช้แอปพลิเคชันควบคุมระบบการให้น้ำทุเรียนผ่านสมาร์ตโฟน โดยมอนิเตอร์ผ่าน Dashboard สามารถควบคุมการปิด - เปิดปั๊มน้ำ ควบคุมการปิด-เปิดโซลินอยด์วาล์วของประตูน้ำภายในสวนทุเรียน (Thairat,2023)

แหล่งเงินทุน ประเทศไทยมีธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร (ธกส.) เป็นองค์กร ทางการเงินในประเทศไทยที่มีวัตถุประสงค์ให้ความช่วยเหลือทางการเงินและส่งเสริมอาชีพของเกษตรกร (Enclopedia for Youth Volume 12)

ทำเลที่ตั้งของประเทศ ประเทศไทยมีระบบโทรคมนาคมและระบบขนส่งที่หลากหลาย โดยการส่งออกทุเรียนไปประเทศจีนสามารถส่งออกได้หลายช่องทาง อาทิเช่น

- เส้นทางขนส่งทางบก เช่น เส้นทาง R3A เป็นเส้นทางที่เชื่อมกันระหว่าง ไทย-ลาว-จีน

- เส้นทางขนส่งโดยเรือจากไทย-จีน เริ่มต้นจากท่าเรือแหลมฉบัง ประเทศไทย ไปยังท่าเรือปลายทาง ณ ประเทศจีน เช่น ท่าเรือเซอโซ่ว (มณฑลเซินเจิ้น) ท่าเรือหนานซา (มณฑลกวางตุ้ง) เป็นต้น

ประเทศเวียดนาม

ทรัพยากรมนุษย์ แรงงานเก็บทุเรียนมีจำนวนมากแต่ไม่มีประสบการณ์และไม่สามารถแยกแยะระหว่างผลสุกกับผลดิบได้(The investor,2023) มีจำนวนแรงงานในภาคอุตสาหกรรมการเกษตร 14 ล้านคน ทำให้ภาคส่วนนี้เป็นอุตสาหกรรมที่ใหญ่ที่สุดในบรรดาอุตสาหกรรมทั้งหมด (The Investor,2023)

ทรัพยากรธรรมชาติ ทุเรียนของเวียดนามออกผลปีละครั้งเท่านั้น ฤดูกาลเก็บเกี่ยวผลผลิตในจังหวัดที่ราบลุ่มเริ่มในเดือนพฤษภาคมและสามารถเก็บผลผลิตได้สูงสุดในเดือนมิถุนายน ทุเรียนในประเทศเวียดนามจะออกผลผลิตระหว่างเดือนพฤษภาคมถึงกันยายน ปัจจุบันเวียดนามมีพื้นที่เพาะปลูกทุเรียนมากกว่า 672,000 ไร่ พื้นที่นี้ได้ขยายตัวอย่างรวดเร็วในช่วงไม่กี่ปีที่ผ่านมา โดยมีการกระจุกตัวอยู่ในที่ราบสูงตอนกลาง (ประมาณร้อยละ 47) ดินดอนสามเหลี่ยมปากแม่น้ำโขง (ประมาณร้อยละ 30) ภูมิภาคตะวันออกเฉียงใต้ (ประมาณร้อยละ 19) และท้องถิ่นอื่น ๆ อีกหลายแห่ง (vietnamnews,2023)

ทรัพยากรด้านความรู้ ประเทศเวียดนามต้องมีการส่งออกทุเรียนโดยผ่านการทำสัญญาและข้อตกลงกับจีน รวมทั้งมาตรฐานพื้นที่สำหรับเพาะปลูกและบรรจุภัณฑ์อย่างเคร่งครัด ประเทศเวียดนามเป็นประเทศที่มีการส่งออกทุเรียนค่อนข้างใหม่ทำให้ไม่มีเทคโนโลยีในการส่งออกนอกเหนือจากการทำสัญญาและทำตาม กฎระเบียบต่าง ๆ กับทางจีน (Viet Tuan Dinh,2018)

แหล่งเงินทุน การช่วยเหลือโดยตรงในต่างประเทศ (Official Development Assistance : ODA) เป็นส่วนสำคัญในการสนับสนุนการเติบโตทางการเกษตรในเวียดนามและกระทรวงเกษตรและการพัฒนาชนบท (MARD) (WTO,2023)

ทำเลที่ตั้งของประเทศ เวียดนามมีพื้นที่อยู่ใกล้กับจีน ดังนั้นเวลาในการจัดส่งจึงน้อยกว่าประเทศอื่นๆ ซึ่งเป็นข้อได้เปรียบที่ดีที่เวียดนามจะมีทางหลวงที่วิ่งจากเหนือจรดใต้ โครงสร้างพื้นฐานที่ดีจะสร้างเงื่อนไขที่เอื้ออำนวยต่อการส่งออกผักและผลไม้ไปยังประเทศจีนมากขึ้น ด้วยระบบการขนส่งที่ดีจึงสามารถส่งเสริมการส่งออกไปยังประเทศจีนใช้เวลาเพียง 1.5 วัน (CC Nguyen,2021)

- การขนส่งทางบก เวียดนามเชื่อมต่อกับจีนทางบกผ่านพรมแดนที่มีระยะทางสั้น ช่วยให้ สินค้าที่ส่งไปจีนสามารถเดินทางได้อย่างรวดเร็วและเสียค่าใช้จ่ายในการขนส่งน้อยลง โดยได้ขนส่งทุเรียนจากรบรทุกผ่านจุดผ่านแดนนานาชาติหวิงห์ในจังหวัดกลางเซิน(ประเทศจีน) เพื่อส่งออกทุเรียนไปยังประเทศจีน (Pitchaya,2023)

4.1.2 อุปสงค์ภายในประเทศ (Demand Conditions)

ประเทศไทย

อุปสงค์การบริโภคทุเรียนของประเทศไทยในปี2566 อยู่ที่ร้อยละ 2.5 โดยมีกระแสการบริโภคทุเรียนจากประเทศจีนเป็นแรงขับเคลื่อนสำคัญของอุปสงค์การบริโภคทุเรียนในไทย เนื่องจากปัจจุบันราคาทุเรียนไทยได้รับอานิสงส์จากความนิยมบริโภคทุเรียนของชาวจีน มีการลงนามรับซื้อทุเรียนจำนวนมากจากบริษัท E-commerceยักษ์ใหญ่ของจีน ปี 2561 เพื่อขายผ่านช่องทางออนไลน์ให้แก่ผู้บริโภคชาวจีนด้วยราคาที่สูงถึง 990 บาทต่อลูก ส่งผลให้หลังสามารถตั้งราคารับซื้อสูงได้ตามภาวะอุปสงค์ของตลาด ทั้งนี้ราคาทุเรียนที่ปรับตัวดีขึ้น ดึงดูดให้เกษตรกรหลายรายหันมาปลูกทุเรียนเพิ่มขึ้น อาจสร้างแรงกดดันแก่ราคาทุเรียนไทยให้ลดลง (Bank Of Thailand,2021) ในปัจจุบันความต้องการบริโภคทุเรียนมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นทุกปี โดยในปี 2562 มีความต้องการบริโภคภายในประเทศ 321,771 ตัน เพิ่มขึ้นจากปี 2558 ที่ 212,495 ตัน หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 20.6 4 ต่อปี ซึ่งการบริโภคส่วนใหญ่จะอยู่ในรูปผลสด และปี 2562 การบริโภคภายในประเทศเพิ่มขึ้นจากปี 2561 ที่มีการบริโภค229,904 ตัน หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 39.96 เนื่องจากปริมาณผลผลิตเพิ่มขึ้น และกระแสนิยมในการบริโภคทุเรียน (Ministry Of Commerce,2020)

ประเทศเวียดนาม

เนื่องจากอุปสงค์ในการบริโภคทุเรียนของประเทศเวียดนามเพิ่มขึ้นร้อยละ 10-15 ในช่วงครึ่งปีแรก ทำให้การส่งออกทุเรียนมีการแข่งขันเพิ่มมากขึ้นหลังข้อตกลงหุ้นส่วนทางเศรษฐกิจระดับภูมิภาค (RCEP) เพื่อส่งเสริมการส่งออกผลิตภัณฑ์ไปยังตลาดต่างๆ โดยเริ่มจากการสร้างแบรนด์ทุเรียนเวียดนามให้เป็นที่รู้จักมากยิ่งขึ้น ทุเรียนเวียดนามได้บริษัทจีนซื้อในราคาที่สูง เนื่องจากการขนส่งจากเวียดนามไปยังจีนใช้เวลาเพียง 1.5 วัน ผลไม้จึงยังคงสด (Vietnam Customs Department,2023)

4.1.3 อุตสาหกรรมที่เกี่ยวข้องและสนับสนุนกัน (Related and Supporting Industry)

ประเทศไทย

4.1.3.1 การวิจัยและพัฒนาสายพันธุ์ ศูนย์วิจัยพืชสวนจันทบุรี ได้วิจัยและพัฒนาโครงการผลิตทุเรียนให้มีคุณภาพ เพื่อเพิ่มปริมาณและปรับปรุงคุณภาพผลผลิตทุเรียน โดยใช้หลักการ Source-Sink relationship เช่น การตัดแต่งผล สำหรับใช้ในการพัฒนาการและการเจริญเติบโตของผลเพื่อให้ได้ผลผลิตที่มีคุณภาพ สอดคล้องกับความต้องการของตลาด, การควบคุมมิให้ทุเรียนแตกใบอ่อน เพื่อมิให้มิใบอ่อนเจริญเติบโตและแข่งขันการใช้อาหารสะสมในขณะที่ยัง

ทุเรียนกำลังมีการพัฒนา เพื่อป้องกันกิ่งฉีกหักเสียหายและการฉีตพันธุ์สารเคมีป้องกันกำจัดโรคและแมลง เป็นต้น (Songpol, 2015)

4.1.3.2 เทคโนโลยีบรรจุภัณฑ์ วัสดุภัณฑ์ ลักคนทินวงศ์ นักวิจัย มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ พัฒนาบรรจุภัณฑ์อัจฉริยะดูดกลิ่นทุเรียนสดไว้ภายในบรรจุภัณฑ์ ทั้งยังสามารถยืดอายุการวางจำหน่าย พร้อมออกแบบฉลากบ่งชี้ความสุขของทุเรียน บรรจุภัณฑ์อัจฉริยะดูดกลิ่นทุเรียน พัฒนาขึ้นจากเทคโนโลยีการบรรจุแบบดัดแปรบรรยากาศ (Modified Atmosphere Packaging) ทำให้ทุเรียนไม่เปลี่ยนสภาพเป็นสุกอม หรือเนื่อละ จึงสามารถคงความสด ช่วยยืดอายุการวางจำหน่ายได้ (Food Intelligence center,2015)

ประเทศเวียดนาม

4.1.3.1 การวิจัยและพัฒนาสายพันธุ์ เมื่อปี 2562 ต้นทุเรียน 44 ต้นที่ปลูกในเมืองเป่าถึง มณฑลไห่หนาน ผลผลิตออกมาเป็นครั้งแรก ทำให้เกษตรกรที่ปลูกทุเรียนแสดงความสนใจมากขึ้นหน่วยงานวิจัยทางวิทยาศาสตร์ในพื้นที่ท้องถิ่นได้ระบุแผนการแก้ไขปัญหการปลูกทุเรียน อุตสาหกรรมทุเรียนในมณฑลไห่หนานได้รับการพัฒนาอย่างรวดเร็ว หน่วยงานวิจัยแนะนำการปลูกทุเรียนในภูเขาภาคกลางทางตอนใต้ของมณฑลไห่หนานและขยายพื้นที่การปลูกจากภาคใต้ไปถึงภาคเหนือ โดยใช้เทคนิคการขยายพันธุ์และเพิ่มปริมาณต้นกล้าที่มีคุณภาพ (Agriculture Department of the royal Thai Consult-General in Guangzhou,2022)

4.1.4 โครงสร้างบริษัทและสภาพการแข่งขันของประเทศ (Firm Strategy, Structure and Rivalry)

ประเทศไทย ในธุรกิจการขายทุเรียนในประเทศไทยมีการแข่งขันที่รุนแรง เนื่องด้วยในประเทศไทยมีเกษตรกรผู้ทำสวนทุเรียนอยู่เป็นจำนวนมาก ส่งผลให้ธุรกิจมีการแข่งขันที่สูงขึ้น อีกทั้งยังมีคู่แข่งจากต่างประเทศ เช่น อินโดนีเซีย มาเลเซีย เวียดนาม และฟิลิปปินส์ ที่เป็นประเทศที่มีการปลูกและส่งออกทุเรียนเป็นจำนวนมาก (Siwapong,2020)

ประเทศเวียดนาม การแข่งขันในอุตสาหกรรมเกษตรการขายทุเรียนในประเทศเวียดนามมีแข่งขันที่รุนแรง เนื่องจากมีผู้ค้าทุเรียนเป็นจำนวนมาก เพราะทุเรียนสินค้าที่มีความนิยมมากในตลาดภายในประเทศ นอกจากนี้ยังมีการส่งออกทุเรียนไปยังตลาดต่างประเทศที่ต้องแข่งขันในเรื่องของคุณภาพและราคา การแข่งขันในตลาดทุเรียนภายในประเทศมีหลายปัจจัยที่มีผลต่อการเป็นผู้นำในตลาดบางปัจจัยรวมถึงคุณภาพของทุเรียนที่จัดส่ง ความสดใหม่ และราคาที่เหมาะสม การใช้เทคโนโลยีในการตลาดออนไลน์เพื่อเข้าถึงกลุ่มลูกค้าใหม่ก็เป็นกลยุทธ์ที่สำคัญในการแข่งขันในตลาดทุเรียนของเวียดนาม(VnEconomy,2023)

4.2 ปัจจัยเสริม

4.2.1 โอกาสทางธุรกิจ

ประเทศไทย ทุเรียนไทยได้ส่งออกไปยังประเทศจีนยาวนานกว่า 10 ปี และในปัจจุบันยังเป็นที่นิยมมากยิ่งขึ้น ในปี2566 ทุเรียนไทยกว่า 150,000 ลูก ได้ถูกขนส่งผ่านระเบียบการค้าเชื่อมทางบกและทางทะเลระหว่างประเทศสายใหม่ โดยใช้เวลาขนส่งเพียง 4 วัน ลดลงจากเส้นทางขนส่งจากก่อนหน้านี้ที่ใช้เวลา 8-10 วัน ซึ่งการขนส่งแบบใหม่นี้ไม่เพียงจะช่วยลดต้นทุนแล้ว ยังช่วยลดความเสียหายระหว่างการขนส่งได้อีกด้วย นอกจากนี้ทุเรียนเป็นหนึ่งในสินค้าทางการเกษตรที่ถูกนำเข้าสู่ตลาดจีนเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง จากผลพวงความตกลงหุ้นส่วนทางเศรษฐกิจระดับภูมิภาค (RCEP) และการปรับปรุงโครงสร้างพื้นฐานด้านการขนส่งข้ามพรมแดน จึงเป็นโอกาสสำคัญสำหรับธุรกิจส่งออกทุเรียนของประเทศไทย เพราะผู้ประกอบการ เข้าใจถึงขั้นตอนและมาตรการต่าง ๆ เพื่อรักษาและควบคุมคุณภาพทุเรียนสำหรับการส่งออกและบริโภคในประเทศให้ได้มาตรฐาน โดยประเทศไทยยังมีการทำข้อตกลงทางการค้ากับประเทศจีนอีก

มากมาย อาทิเช่นความตกลงการค้าเสรีอาเซียน – จีน โดยมีสินค้าผักและผลไม้ เป็นสินค้านำร่องที่ไทยกับจีนยกเลิกภาษีนำเข้าแล้ว และทยอยยกเลิกภาษีของสินค้าที่เหลือซึ่งรวมแล้วกว่าร้อยละ 90 ของรายการสินค้าทั้งหมด มีอัตราภาษีนำเข้าเป็นศูนย์ (Customs Department,2020) เขตความร่วมมือทางเศรษฐกิจในอนุภูมิภาคลุ่มแม่น้ำโขง (GMS) เมื่อเราพิจารณาด้านความได้เปรียบเชิง ภูมิศาสตร์แล้วจะพบว่าประเทศไทยตั้งอยู่ที่จุดศูนย์กลางของอนุภูมิภาค ทำให้เกิดความได้เปรียบทางด้านระบบการขนส่งสินค้าทรัพยากรธรรมชาติ แรงงาน รวมถึงการเคลื่อนย้ายนักท่องเที่ยวระหว่างประเทศสมาชิก (Phasinis and Thanatchaporn, 2013)

ประเทศเวียดนาม เวียดนามเป็นประเทศอาเซียนที่ส่งออกทุเรียนสดสู่จีนภายใต้ความตกลงหุ้นส่วนทางเศรษฐกิจระดับภูมิภาค (RCEP) ลำดับที่ 2 ต่อจากไทย หลังจากทุเรียนสดชุดแรก 18.24 ตัน มูลค่า 5.12 แสนหยวน(ราว 2.69 ล้านบาท) ถูกขนส่งถึงท่าบลไห่วอซี เขตปกครองตนเองกว่างซีจ้วงทางตอนใต้ของจีน (Xinhua News Agency,2022) ซึ่งมีพื้นที่ติดกับประเทศเวียดนาม ทำให้เมืองดังกล่าวได้เพิ่มกำลังโลจิสติกส์เพื่ออำนวยความสะดวกในการนำเข้าทุเรียนจากประเทศต่างๆ เนื่องจากศักยภาพทางการตลาดที่เพิ่มขึ้นของทุเรียน (PPTV,2023) ทุเรียนเวียดนามมีความได้เปรียบในตลาดจีนหลายประการเมื่อเทียบกับประเทศผู้ส่งออกทุเรียนอื่น ๆ อย่างไทยและฟิลิปปินส์ เนื่องจากมีราคาถูกกว่า และใช้ระยะเวลาขนส่งไปยังจีนสั้นกว่าโดยใช้เวลาเพียง 1.5 วัน รวมทั้งเวียดนามยังสามารถส่งออกทุเรียนได้ตลอดทั้งปีไม่ใช้ระหว่างฤดูเพาะปลูกเท่านั้น (VnExpress,2023)

4.2.2 บทบาทของภาครัฐ

ประเทศไทย

- ภาครัฐมีการส่งเสริมให้เกษตรกรเพาะปลูกทุเรียนมากยิ่งขึ้น (Southern Border Provinces Administrative center, 2021)

- รัฐบาลส่งเสริมการสร้างแบรนด์ทุเรียนและพัฒนาตลาดการค้าออนไลน์ มีการส่งเสริมการบริโภคทุเรียนผ่านธุรกิจท่องเที่ยว มีการพัฒนา Big data ตลอดห่วงโซ่คุณค่า มีการขยายตลาดเดิมและเพิ่มช่องทางการตลาดใหม่และมีการกำหนดตรวจรับรองแปลงและโรงคัดบรรจุให้ได้มาตรฐานของ Good Agriculture Practices: GAP และ Good Manufacturing Practices: GMP (Ministry of Agriculture and Cooperatives,2022)

- มีนโยบายและสั่งให้กรมวิชาการเกษตรตั้งหน่วยเฉพาะกิจ “ระดับกรม” ขึ้นตรงอธิบดีกรมวิชาการเกษตรเพื่อดำเนินการตรวจสอบทุเรียนต้องได้คุณภาพ และปราบปรามทุเรียนสวมสิทธิ์ขึ้นเด็ดขาด โดยออกมาตรการควบคุมกำกับดูแลให้ครอบคลุมทั้งการนำเข้าและการส่งออกทุเรียน โดยการนำเข้าจะต้องเข้มงวดตรวจสอบและติดตามการนำเข้าทุเรียนทุกชิปเมนต์และต้องแจ้งวัตถุประสงค์การนำเข้าต่อด่านตรวจพืชที่นำเข้าพร้อมกับแจ้งด่านตรวจพืชที่อยู่ในพื้นที่สถานที่เก็บ เพื่อตรวจติดตามการแปรรูป หากมีการส่งออกจะต้องตรวจสอบแหล่งที่มาและปริมาณการนำเข้าที่สัมพันธ์กัน (Department of Agriculture,2023)

ประเทศเวียดนาม

- รัฐบาลมีแผนการสำหรับพัฒนา พื้นที่อุตสาหกรรมเทคโนโลยีขั้นสูงใน 10 จังหวัด เพื่อส่งเสริมเกษตรกรและผู้ประกอบการให้ประยุกต์ใช้เทคโนโลยีขั้นสูงเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด

- รัฐบาลทบทวนนโยบายเพื่อเปิดโอกาสให้ผู้ประกอบการในทุกจังหวัดที่สนใจทำการเกษตรเทคโนโลยีขั้นสูงได้

- รัฐบาลจะสร้างเงื่อนไขที่เอื้อประโยชน์แก่เกษตรกร กำจัดปัญหาที่ติดขัด สร้างสภาพแวดล้อมทางกฎหมายที่ง่ายต่อการดำเนินงาน พร้อมทั้งออกนโยบายส่งเสริมการพัฒนาการเกษตรเทคโนโลยีขั้นสูง และได้สั่งการให้ทุกกระทรวง

คณะกรรมการบริการของแต่ละจังหวัด และหน่วยงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้องเร่งแก้ไขปัญหาค้างอยู่ เพื่อสามารถสร้างการเกษตรเทคโนโลยีขั้นสูงได้เร็วขึ้น (Department of Trade Promotion, Ho Chi Minh City,2015)

-รัฐบาลเวียดนามได้มีการเจรจาต่อรองการส่งออกทุเรียนไปยังประเทศจีนได้อย่างเป็นทางการเมื่อวันที่ 27 กรกฎาคม 2565 ส่งผลให้ประเทศเวียดนามเป็นประเทศที่ 2 รองจากไทยที่สามารถเข้าถึงตลาดทุเรียนของจีนได้ (Bureau of Agriculture Economic Reserch,2022)

ตารางที่ 1 ตารางสรุปผลการเปรียบเทียบความได้เปรียบเชิงแข่งขันระหว่างประเทศตาม Diamond Model ระหว่างประเทศไทยกับประเทศเวียดนามต่อการส่งออกทุเรียนไปประเทศจีน

ปัจจัย	ประเทศไทย	ประเทศเวียดนาม
สถานะปัจจัยการผลิต (Factor conditions)	<p>ทรัพยากรด้านแรงงาน</p> <ul style="list-style-type: none"> -แรงงานมีความรู้ความสามารถในการปลูกทุเรียนเพราะมีการปลูกทุเรียนมาตั้งแต่สมัยอยุธยา -มีแรงงานภาคการเกษตร 12 ล้านคน จากจำนวนประชากร 66.09 ล้านคน คิดเป็น ร้อยละ 18.3 ของประชากรทั้งหมด -แรงงานส่วนใหญ่มีอายุต่ำกว่า 35 ปี -แรงงานมีอัตราเพิ่มขึ้นปีละ 800,000 คน <p>ทรัพยากรธรรมชาติ</p> <ul style="list-style-type: none"> -มีพื้นที่ปลูกทุเรียนรวม 937,607 ไร่ โดยมีผลผลิตเฉลี่ย 1,403 กิโลกรัมต่อไร่ ในปี 2566 -ทุเรียนในประเทศไทยมีมากกว่า 200 สายพันธุ์ -มีลักษณะภูมิอากาศแบบร้อนชื้น มีอุณหภูมิเฉลี่ย 18-38 องศาเซลเซียส <p>ทรัพยากรความรู้</p> <ul style="list-style-type: none"> -มีเทคโนโลยีที่ใช้สำหรับทุเรียน เช่น อุปกรณ์รับลูกทุเรียน Smart sensors และ ระบบ IOTs เป็นต้น <p>แหล่งเงินทุน</p>	<p>ทรัพยากรด้านแรงงาน</p> <ul style="list-style-type: none"> -แรงงานไม่ค่อยมีความรู้ ความสามารถ ในธุรกิจทุเรียน เนื่องจากมีการปลูกมาได้ไม่นาน และเพิ่งส่งออกไปจีนได้เพียง 1 ปี -มีจำนวนแรงงานภาคการเกษตร 14 ล้านคน จากจำนวนประชากร 97.47 ล้านคน คิดเป็น ร้อยละ 14.5 ของจำนวนประชากรทั้งหมด -แรงงานส่วนใหญ่มีอายุต่ำกว่า 35 ปี <p>ทรัพยากรธรรมชาติ</p> <ul style="list-style-type: none"> -มีพื้นที่ปลูกทุเรียนรวม 672,000 ไร่ ในปี 2566 -มีจำนวนการผลิต 140,000 ตันต่อปี -ลักษณะภูมิอากาศ มีอุณหภูมิเฉลี่ยอยู่ที่ 38 องศาเซลเซียสและมีช่วงมรสุมฝนตกหนักในฤดูเก็บเกี่ยวซึ่งจะทำให้การเก็บเกี่ยวยากลำบาก และอาจทำให้ราก, โคน และผลของทุเรียนเน่า ทำให้เกิดความเสียหายเป็นจำนวนมาก <p>ทรัพยากรด้านความรู้</p> <ul style="list-style-type: none"> -เนื่องจากประเทศเวียดนามเพิ่งมีการส่งออกทุเรียนไปจีนได้ไม่นาน จึงยังไม่มีค่อยมีเทคโนโลยีมากนัก <p>แหล่งเงินทุน</p> <ul style="list-style-type: none"> -มีการช่วยเหลือโดยตรงจากต่างประเทศ (ODA) และมีกระทรวงเกษตรและพัฒนาชนบทเป็นแหล่งเงินทุนในประเทศ

	<p>-มีธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร(ธกส.) เป็นแหล่งเงินทุนให้กับเกษตรกรภายในประเทศ</p> <p>โครงสร้างภายในประเทศ</p> <p>-ในการส่งออกทุเรียนมีหลากหลายเส้นทางในการขนส่ง อาทิเช่น เส้นทางขนส่งทางบก R3A, R3B, R8 เส้นทางขนส่งจากเรือที่ท่าแหลม เป็นต้น</p>	<p>โครงสร้างภายในประเทศ</p> <p>-สามารถส่งออกทุเรียนไปจีนได้เพียง 1.5 วัน เนื่องจากมีพื้นที่ทางภูมิศาสตร์ที่ติดกับจีน ช่วยลดต้นทุนในการขนส่งได้และยังมีการขนส่งทางทะเลเป็นตัวเลือกเพิ่มอีกด้วย</p>
อุปสงค์ภายในประเทศ (Demand Conditions)	อุปสงค์การบริโภคทุเรียนในประเทศไทย ปี 2566 อยู่ที่ร้อยละ 39.96 เนื่องจากความต้องการบริโภคทุเรียนทั้งในและต่างประเทศที่เพิ่มมากขึ้น	อุปสงค์ในการบริโภคทุเรียนของประเทศไทย เวียดนามเพิ่มขึ้นร้อยละ 10-15 ในช่วงครึ่งปีแรกเนื่องจากความตกลงหุ้นส่วนทางเศรษฐกิจระดับภูมิภาค (Regional Comprehensive Economic Partnership : RCEP)
อุตสาหกรรมที่เกี่ยวข้องและสนับสนุนกัน (Related and Support Industry)	ประเทศไทยมีการวิจัยและพัฒนาพันธุ์ทุเรียน เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการผลิตทุเรียน และยังมีเทคโนโลยีที่เกี่ยวข้องกับบรรจุภัณฑ์สำหรับทุเรียน	ประเทศเวียดนามมีการวิจัยและพัฒนาสายพันธุ์เช่นเดียวกัน แต่ยังไม่ค่อยมีเทคโนโลยีที่เกี่ยวข้องกับบรรจุภัณฑ์สำหรับทุเรียน
โครงสร้างบริษัทและสภาพการแข่งขัน (Firm Strategy, Structure and Rivalry)	ในประเทศไทยมีการแข่งขันที่รุนแรงเนื่องจากมีเกษตรกรผู้ทำสวนทุเรียนเป็นจำนวนมากและมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นทุกปี อีกทั้งยังมีคู่แข่งจากต่างประเทศ จึงทำให้เป็นธุรกิจที่ต้องมีการปรับตัวอยู่เสมอ	ในประเทศเวียดนามก็มีการแข่งขันที่รุนแรงเช่นกัน เนื่องจากมีผู้ค้าทุเรียนเป็นจำนวนมาก เพราะเป็นสินค้าที่มีความนิยมภายในประเทศ และในปัจจุบันยังมีการส่งออกไปยังประเทศจีนด้วย จึงมีการแข่งขันที่รุนแรงมากขึ้น
โอกาสทางธุรกิจ	ประเทศไทยมีการส่งทุเรียนไปประเทศจีนมานานกว่า 10 ปี มีระบบการขนส่งเส้นทางใหม่ ซึ่งใช้ระยะเวลาเพียง 4 วัน สามารถขนส่งทุเรียนได้มากถึง 700-800 ตันต่อตู้ต่อวัน และผลพวงจากการทำข้อตกลงทางการค้ากับจีน เช่น RCEP,GMS, ความตกลงทางการเสรีอาเซียน-จีน ทำให้อัตราภาษีการนำเข้าส่งออกเป็น 0	ประเทศเวียดนามมีการทำข้อตกลงทางการค้ากับจีน เช่น RCEP จึงทำให้กลายเป็นประเทศที่ 2 รองจากไทยที่สามารถเข้าถึงตลาดทุเรียนของจีนได้ เนื่องด้วยประเทศเวียดนามมีอาณาเขตติดต่อกับประเทศจีน จึงทำให้สามารถขนส่งทุเรียนเพียง 1.5 วัน และยังได้โอกาสจากการที่ประเทศจีนจัดประชุมส่งเสริมทำรายการค้าเสรีให้หนาน จึงมีการลงนามความร่วมมือ 19 โครงการ

บทบาทของภาครัฐ	-มีการส่งเสริมให้เกษตรกรเพาะปลูกทุเรียนมากขึ้น -มีการส่งเสริมการส่งออกทุเรียนผ่านธุรกิจการท่องเที่ยว -มีการกำหนดมาตรฐาน GAP, GMP -มีนโยบายที่ช่วยตรวจสอบคุณภาพทุเรียนให้ได้มาตรฐานมากขึ้น	-มีนโยบายพัฒนาเทคโนโลยีเพื่อการเกษตร โดยให้เกษตรกรทุกภาคส่วนสามารถใช้เทคโนโลยีได้อย่างครอบคลุม -รัฐบาลสามารถเจรจาต่อรองเพื่อส่งออกทุเรียนไปจีนได้สำเร็จอย่างเป็นทางการเมื่อปี 2565
----------------	--	---

จากตารางสรุปได้ว่า ประเทศไทยมีความได้เปรียบประเทศเวียดนามคือ มีการส่งออกทุเรียนไปจีนมากกว่า 10 ปี จึงทำให้แรงงานมีความเชี่ยวชาญและมีประสบการณ์สูง ในขณะที่ประเทศเวียดนามเพิ่งสามารถส่งออกทุเรียนอย่างเป็นทางการได้เพียง 1 ปี จึงทำให้แรงงานขาดความรู้และไม่ค่อยมีประสบการณ์ในธุรกิจทุเรียน ประเทศไทยปลูกทุเรียนได้มากถึง 937,607 ไร่ แต่เวียดนามสามารถปลูกได้เพียง 672,000 ไร่ ประเทศไทยมีอุณหภูมิเฉลี่ย 18-38 องศาเซลเซียสตลอดทั้งปี ในขณะที่เวียดนามมีอุณหภูมิ 38 องศาเซลเซียสเฉพาะเดือนพฤษภาคมถึงกันยายนเท่านั้น ความต้องการบริโภคทุเรียนของไทยมีแนวโน้มเพิ่มขึ้น 39.96% ซึ่งถ้าเทียบกับเวียดนามจะเพิ่มขึ้นเพียง 10-15% ประเทศไทยมีการนำเทคโนโลยี smart sensors และระบบ lots มาใช้เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการผลิตทุเรียน แต่ประเทศเวียดนามยังไม่มีเทคโนโลยีที่เกี่ยวกับการผลิต

5. อภิปรายผล

จากการวิเคราะห์การเปรียบเทียบความได้เปรียบเชิงแข่งขันตาม Diamond Model ระหว่างประเทศไทยกับประเทศเวียดนามต่อการส่งออกทุเรียนไปประเทศจีน สรุปผลได้ดังนี้

5.1 ประเทศไทยได้เปรียบประเทศเวียดนามทั้งหมด 4 ด้าน ได้แก่ ด้านสถานะปัจจัยการผลิตในประเทศ ด้านอุปสงค์ภายในประเทศ ด้านอุตสาหกรรมที่เกี่ยวข้องและสนับสนุนกัน และด้านปัจจัยเสริมที่รัฐบาลช่วยส่งเสริมสนับสนุน โดยมีรายละเอียดดังนี้

ด้านสถานะปัจจัยการผลิตในประเทศ

- ประเทศไทยมีแรงงานที่มีความเชี่ยวชาญมีประสบการณ์สูง จำนวนแรงงานในภาคการเกษตรของประเทศไทยอยู่ที่ 12 ล้านคน ซึ่งคิดเป็น 18.3 % ของจำนวนประชากรทั้งหมด 66.09 ล้านคน โดยเมื่อเทียบกับเวียดนามแล้วแรงงานประเทศเวียดนามมีจำนวนแรงงานในภาคการเกษตรอยู่ที่ 14 ล้านคน ซึ่งคิดเป็น 14.5 % ของจำนวนประชากรทั้งหมด 97.47 ล้านคน แต่แรงงานขาดความรู้และไม่ค่อยมีประสบการณ์ในธุรกิจทุเรียน ถึงแม้แรงงานส่วนใหญ่ของทั้ง 2 ประเทศจะมีอายุเฉลี่ยต่ำกว่า 35 ปี

- ประเทศไทยมีความได้เปรียบด้านพื้นที่เพาะปลูกที่มากถึง 937,607 ไร่และผลผลิตที่มากกว่าถึง 1,017,097 ตันต่อปี แต่เวียดนามมีพื้นที่เพาะปลูกเพียง 672,000 ไร่และมีผลผลิตเพียง 140,000 ตันต่อปีเท่านั้น

- ประเทศไทยเป็นลักษณะเขตร้อนชื้นที่มีอุณหภูมิเฉลี่ย 18-38 องศาเซลเซียสตลอดทั้งปี เหมาะสำหรับการปลูกพันธุ์เมืองร้อนเช่นทุเรียน และประเทศไทยยังมีพันธุ์มากกว่า 200 สายพันธุ์ โดยสายพันธุ์ที่นิยมมากที่สุดในโลกคือ

ทุเรียนหมอนทอง ในขณะที่เวียดนามมีอุณหภูมิ 38 องศาเซลเซียสในเดือนพฤษภาคมถึงกันยายนเท่านั้นและยังมีรสสุ่มฝนครกหนักตลอดฤดูกาล ไม่มีพันธุ์ทุเรียนที่เป็นที่นิยม และมีอีกหลายสายพันธุ์ที่ต้องนำเข้าจากประเทศไทย ประเทศไทยจึงได้เปรียบเพราะอุณหภูมิที่เหมาะสมสำหรับปลูกทุเรียนคือ 25-30 องศาเซลเซียส

ด้านอุปสงค์ภายในประเทศ

- ความต้องการบริโภคทุเรียนของไทยมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นทุกปีโดยในปี 2562 มีความต้องการบริโภคเพิ่มขึ้นจากปี 2558 เพิ่มขึ้น 20.64% ต่อปีและในปี 62 ความต้องการบริโภคเพิ่มขึ้น 39.96% ซึ่งถ้าเทียบกับเวียดนามจะเพิ่มขึ้นเพียง 10-15% ต่อปี ถือเป็นข้อได้เปรียบในการสร้างความน่าเชื่อถือให้แก่ผู้ที่ต้องการนำเข้าทุเรียนของไทย

อุตสาหกรรมที่เกี่ยวข้องและสนับสนุนกัน

- ประเทศไทยมีการนำเทคโนโลยี smart sensors และระบบ lots มาใช้เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการผลิตทุเรียน ที่สามารถควบคุมระบบการให้น้ำผ่านสมาร์ทโฟนสามารถรายงานการพยากรณ์ฝนตกและสภาพอากาศล่วงหน้า 2 วันซึ่งสามารถลดแรงงานคนได้ถึง 100% และลดระยะเวลาการทำงานได้มากกว่า 80% ซึ่งประเทศเวียดนามยังไม่มีเทคโนโลยีสมัยใหม่ที่เกี่ยวข้องกับการเพิ่มประสิทธิภาพของทุเรียน

ปัจจัยเสริม บทบาทรัฐบาล

- รัฐบาลของประเทศไทยมีการส่งเสริมให้เพาะปลูกทุเรียนมากขึ้นเพื่อการส่งออกและยังส่งเสริมให้สร้างแบรนด์ทุเรียน ซึ่งเป็นส่วนช่วยที่จะทำให้การส่งออกมีการพัฒนามากยิ่งขึ้น ในขณะที่รัฐบาลของประเทศเวียดนามพึ่งสามารถเจรจาตกลงกับประเทศจีนให้ส่งออกทุเรียนสำเร็จอย่างเป็นทางการเมื่อปี 2565 เมื่อเทียบระยะเวลาการส่งออกไปจีนปีแล้ว ประเทศไทยมีการส่งออกมากกว่า 10 ปี ในขณะที่ประเทศเวียดนามพึ่งส่งออกได้เพียง 1 ปีเท่านั้น

5.2 ประเทศเวียดนามได้เปรียบประเทศไทยเพียง 1 ด้าน ได้แก่ ด้านสถานะปัจจัยการผลิตในประเทศที่เป็นทำเลที่ตั้งและแหล่งเงินทุน โดยมีรายละเอียดดังนี้

ด้านสถานะปัจจัยการผลิต

- ทำเลที่ตั้งเวียดนามมีพื้นที่อยู่ติดกับจีน ดังนั้นเวลาในการจัดส่งจึงน้อยกว่าประเทศอื่นๆ ด้วยระบบการขนส่งที่ดีจึงสามารถส่งเสริมการส่งออกไปยังประเทศจีนใช้เวลาเพียง 1.5 วัน แต่ของประเทศไทยต้องใช้ระยะเวลาถึง 4 วัน

- แหล่งเงินทุนของเวียดนามได้รับการช่วยเหลือโดยตรงในต่างประเทศ (ODA) เป็นส่วนสำคัญในการสนับสนุนการเติบโตทางการเกษตรในเวียดนาม กระทรวงเกษตรและการพัฒนาชนบท (MARD) ร่วมกับการได้อนุมัติโครงการ ODA ให้มีมูลค่าเงินกู้รวม 840 ล้านดอลลาร์สหรัฐนอกจากนี้ MARD ได้ประสานงานกับภาครัฐกิจเพื่อเตรียมข้อเสนอโครงการใหม่ 14 โครงการ มูลค่าเงินกู้รวม 3.2 พันล้านดอลลาร์สหรัฐ เพื่อพัฒนาอย่างต่อเนื่องในเกษตรกรรมของเวียดนาม แต่ประเทศไทยมีเพียงธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตรของประเทศที่เป็นแหล่งเงินทุนสนับสนุนเท่านั้น

โดยที่ประเทศไทยและประเทศเวียดนามมีข้อได้เปรียบทางการส่งออกเหมือนกัน 2 ด้าน คือ ด้านโครงสร้างบริษัทและสภาพการแข่งขันของประเทศ และด้านปัจจัยเสริม โอกาสทางธุรกิจ

6. ข้อเสนอแนะ

1. เนื่องจากวิจัยฉบับนี้เป็นการทบทวนวรรณกรรม วิเคราะห์เชิงพรรณนา และหาข้อมูลจากแหล่งอ้างอิงเพียงอย่างเดียว ผู้ศึกษาควรสัมภาษณ์ผู้ประกอบการไทยและผู้ประกอบการเวียดนามที่ส่งออกทุเรียนไปประเทศจีนเพิ่มขึ้น เพื่อเป็นการยืนยันข้อมูลให้น่าเชื่อถือมากขึ้น

2. ในอนาคตอีก 10 ปี ข้างหน้า ควรเพิ่มการวิเคราะห์หาดัชนีความสามารถในการแข่งขันเชิงเปรียบเทียบ (RCA) ซึ่งเป็นดัชนีที่วัดความสามารถในการแข่งขันโดยพิจารณาจากข้อมูลการส่งออกเชิงประจักษ์เป็นหลัก โดยค่าดัชนีจะประเมินความสามารถในการแข่งขันรายสินค้า/กลุ่มสินค้า โดยจะพิจารณาสัดส่วนของมูลค่าสินค้า/กลุ่มสินค้าส่งออกที่ประเทศที่เป็นเป้าหมายในการวิเคราะห์เทียบกับมูลค่าสินค้าส่งออกทั้งหมด เทียบกับสัดส่วนเดียวกันของประเทศอื่นๆทุกประเทศรวมกันในเพื่อเป็นการยืนยันข้อมูลเรื่องความได้เปรียบให้มีความน่าเชื่อถือมากยิ่งขึ้น

3. ผู้ศึกษาควรออกเดินทางสำรวจตลาดทุเรียนในประเทศเพื่อหาข้อมูลเรื่องปัจจัยการผลิตที่เกี่ยวข้องกับสภาพแวดล้อมในการดูแลและส่งออกทุเรียน

4. เนื่องจากข้อมูลของประเทศเวียดนามมีน้อยมากในแหล่งอ้างอิง ผู้ศึกษาควรศึกษาภาษาเวียดนามและสร้างความสัมพันธ์กับคนเวียดนามเพื่อให้ข้อมูลแม่นยำและน่าเชื่อถือมากยิ่งขึ้น

7. องค์ความรู้ใหม่จากการวิจัย

1. การใช้แนวความคิดทางทฤษฎีและวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องในการศึกษาความได้เปรียบ เช่น ทฤษฎีความได้เปรียบเชิงแข่งขันระหว่างประเทศโดยใช้ระบบเพชร (Diamond model)

2. การจัดเก็บรวบรวมข้อมูลด้านการเปรียบเทียบความได้เปรียบในการส่งออกทุเรียนไปประเทศจีนระหว่างไทยกับเวียดนาม ทำให้สามารถนำความรู้ที่วิเคราะห์ไปใช้ในการพัฒนาองค์กรได้อย่างมีประสิทธิภาพ

8. เอกสารอ้างอิง

Agriculture Department of the Royal Thai Consulate-General in Guangzhou. (2015). Vietnam reserch and Development of Durian. Retrieved October 10, 2023, from

<https://www.moac.go.th/foreignagri-news-files-441391791140>

Bank of Thailand. (2017). Factors of Production. Retrieved October 10, 2023, from

https://www.bot.or.th/content/dam/bot/documents/th/thai-economy/regional-economy/Article-regional/2561/2561Challenging_of_Durian.pdf

Bureau of Agricultural Economic Research and the Ministry of Agriculture and Cooperatives. (2022).

Study of the role of fruit business operators in Thai durian, Bureau of Agricultural Economic Research and the Ministry of Agriculture and Cooperatives.

CC Nguyen. (2021). Infrastructure. Retrieved September 25, 2023,

<https://www.vietnam-briefing.com/news/vietnam-china-trade-transport-ministry-proposes-update-to-railway>

Customs Department. (2020). ASEAN - China Free Trade Agreement (ASEAN - China Free Trade Agreement). Retrieved September 11, 2023, from <https://ecs-support.github.io/pages>

/fta /acn/

- Department of Trade Promotion, Ho Chi Minh City. (2015). Vietnam's agricultural industry. Retrieved September 14, 2012, from https://www.ditp.go.th/contents_attach/138082/138082
- Department of Agriculture. (2023). "Mananya" gives policy on exporting durian in 2023. There must be no inferior quality durian, instructs plant inspectors to strictly control both export and import. Retrieved September 27, 2023, from <https://www.doa.go.th/nitikan/?p=2661>
- Food Intelligences Center. (2015). Smart packaging absorbs durian odors. Retrieved October 9, 2023, from https://fic.nfi.or.th/technologyandinnovation_detail.php?smid=99
- Global Time. (2023). Vietnam's export of durian to China. Retrieved October 14, 2023, from the <https://www.globaltimes.cn/page/202305/1291568.shtml>
- Hiranpradit, H. (2004). History of Durian in Thailand. In **Encyclopedia Volume 28**. Retrieved September 24, 2023, from <https://www.saranukromthai.or.th>
- Investment Promotion Office. (2022). General information on the population of Vietnam. Retrieved September 25, 2023, from <https://www.boi.go.th/index.php?page=demographic>
- Kanwongsa, S. (2012), Thai resources used for growing durian. Retrieved September 5, 2023, from. <https://shorturl.asia/6qY2O>
- Luengwisethkul, P. & Sirirat, T. (2013). Economic cooperation in the Greater Mekong Subregion (GMS) towards the development of trade and transportation along the border in the upper northern region. Retrieved September 17, 2023, from <http://www.cmruir.cmru.ac.th/bitstream/123456789/1152/1/Mueang-Phasinis%20Luangwisetkul.pdf>
- Ministry of Agriculture and Cooperatives. (2022). Durian of Thailand. Retrieved October 10, 2023, from https://www.opsmoac.go.th/shanghai-situation_price-files-451491791820
- Ministry of Commerce. (2020). Thai Fruit King Durian Likes of foreigners. Retrieved September 10, 2023, from Grassroots Economic Development Group, Trade Strengthening Policy Division, Office of Trade Policy and Strategy.
- opportunities and challenges for the durian industry. (2023). Nhandan Retrieved September 27, 2023, from <https://nhandan.vn>
- Royal Thai Embassy in Beijing. (2022). Economic of China. Retrieved October 10, 2023, from <https://thaiembbeij.org/th/republic-of-china/investment>
- Sarasak, P. (2023) Internal and external factors affecting Vietnamese durian exports. Retrieved September 2, 2023, from the source: <https://brandinside.asia/vietnam-increases-durian-Exporttochina>
- Somsri, S. (2015). Thai reserch and Development of Durian. Retrieved October 10, 2023, from

<https://www.doa.go.th/research/attachment.php?aid=2254>

- Southern Border Provinces Administrative Center. (2021). government sector aims to promote durian Cultivation. Retrieved October 5, 2023, from <https://www.sbpac.go.th/?p=79231>
- Suantako, K. (2016). Impact on the export of fresh durian from Thailand to the People's Republic of China under Sanitary and Phytosanitary (SPS) measures. Thammasat University.
- Tanhuechagul, S. (1998). Development of production factors: Bank for Agriculture and Agricultural Cooperatives. (1988). In Encyclopedia Volume 12. Retrieved September 24, 2023, from <https://www.saranukromthai.or.th>
- Thaibiz-Vietnam. (2016). Vietnam. Retrieved October 10, 2023, from <https://thaibiz-vietnam.com>
- Thai durian is cold. China imports more durian. (2023). PPTV. Retrieved September 27, 2023, from [https://www.pptvhd36.com/news/foreign countries/197649](https://www.pptvhd36.com/news/foreign%20countries/197649)
- Thai PBS. (2022). Top 10 most populous countries in the world. Retrieved September 2, 2023, from <https://www.thaipbs.or.th/news/content/329511>
- Thairath. (2023). Thai knowledge resources. Retrieved September 29, 2023, from <https://shorturl.asia/CiBzr>
- Thinpraba, C . (2020). Krung Durian competes for the future of Thai agriculture to foreign markets. Journal of Human Social Studies, Nakhon Si Thammarat Rajabhat University,
- The investor. (2023). Durian export regulations have a great impact on Vietnam: VinaFruit executives. Retrieved October 1, 2023, from [https://theinvestor.vn/durian-export-protocol-extremely-fruitful- for-vietnam-vinafruit-executive-d6032.html](https://theinvestor.vn/durian-export-protocol-extremely-fruitful-for-vietnam-vinafruit-executive-d6032.html).
- Vietnam Customs Department. (2023). Export of Vietnamese durian. Retrieved September 21, 2023, from [https://kidkha.com/Export of Vietnamese durian](https://kidkha.com/Export%20of%20Vietnamese%20durian).
- Vietnamnews. (2023). Export of Vietnamese durian. Retrieved September 21, 2023, from <https://vietnamnews.vn/>
- Viet Tuan Dinh. (2018). Durian promises to make billions of dollars. Retrieved September 4, 2023, from [https://m.cafef.vn/sau-rieng-hua-hen -mang-ve-ty-usd-20221013062655237.chn](https://m.cafef.vn/sau-rieng-hua-hen-mang-ve-ty-usd-20221013062655237.chn)
- VnEconomy. (2023). Durian competition in Vietnam. Retrieved September 21, 2023, from <https://thaibiz-vietnam.com/economy>
- VnExpress. (2020). Vietnam's Agriculture for Export, Retrieved September 14, 2023, from <https://thaibiz-vietnam.com>
- WHA Industrial Development. (2020). Thailand. Retrieved October 10, 2023, from <https://www.wha-industrialestate.com/th/why-thailand/about-thailand>
- WTO. (2023). Vietnam's agricultural exports. Retrieved September 6, 2023, from

<https://www.vietnam-briefing.com/news/vietnam-agricultural-products.html/>

Xinhua News Agency. (2022). Viennese durian enters the Chinese market, 18 tons of lottery. Retrieved September 27, 2023. from the source: <https://www.thairath.co.th/news/foreign/2506432>